

Sygn. akt I C 1629/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2022 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Ewa Tomczyk

Protokolant Dorota Piątek

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2022 r. w Piotrkowie Tryb.

na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. F.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda Ł. F. następujące kwoty:

- 72.000 (siedemdziesiąt dwa tysiące) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 października 2020 r. do dnia zapłaty,

- 6.630,00 (sześć tysięcy sześćset trzydzieści) złotych tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 4.515,00 (cztery tysiące pięćset piętnaście) złotych od dnia 18 października 2020 r. do dnia zapłaty i od kwoty 2.115,00 (dwa tysiące sto piętnaście) złotych od dnia 15 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda Ł. F. kwotę 3.642,00 (trzy tysiące sześćset czterdzieści dwa) złote tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. nakazuje pobrać od powoda Ł. F. z zasądzonych roszczenia na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 227,59 (dwieście dwadzieścia siedem 59/100) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa i nie obciąża go nieuiszczoną opłatą sądową od oddalonej części powództwa;

5. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 5.247,67 (pięć tysięcy dwieście czterdzieści siedem 67/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.

Sygn. akt I C 1629/20

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powoda Ł. F. w pozwie z dnia 23 grudnia 2020 r. wniósł o zasądzenie od (...) S.A w S.:

- kwoty 72.000 zł z tytułu zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 października 2020 r. do dnia zapłaty,

- kwoty 11.715 zł z tytułu odszkodowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 4.515 zł od dnia 18 października 2020 r. do dnia zapłaty i od kwoty 7.200 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

- kwoty po 700 zł miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby począwszy od dnia 1 grudnia 2020 r. i na przyszłość z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Nadto pozew zawierał żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Na uzasadnienie żądania wskazano, że roszczenia dochodzone pozvem pozostają w związku z wypadkiem, jakiego powód doznał w dniu 28 sierpnia 2018 roku.

Pozwany w odpowiedzi na pozwy wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany podniósł, iż nie uznaje roszczeń powoda zarówno co do zasady jak i wysokości. Nadto pozwany podniósł zarzut przyczynienia się powoda do zaistnienia zdarzenia i powstania szkody.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 sierpnia 2020 r. w P. na ul. (...) miał miejsce wypadek komunikacyjny, w wyniku którego obrażeń ciała doznał powód Ł. F.. Wypadek spowodował kierujący pojazdem marki M. (...) o nr rej. (...) T. P., który nie zachował szczególnej ostrożności podczas manewru skrętu w lewo do posesji numer (...) i nie udzielił pierwszeństwa przejazdu powodowi, kierującemu motocyklem Y. o nr rej. (...) 1NM3, doprowadzając do zderzenia się z kierującym motocyklem, czym nieumyślnie spowodował u niego obrażenia ciała w postaci złamania strzałek obu podudzi, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządów jego ciała na okres dłuższy niż 7 dni. Prawomocnym wyrokiem nakazowym z dnia 15.02.2021 r. wydanym w sprawie (...) Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. uznał T. P. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 §1 k.k. w zw. z art. 37 a § 1 k.k.

(dowód: wyrok nakazowy – k. 57)

Pojazd sprawcy wypadku marki M. (...) o nr rej. (...) był w dacie zdarzenia ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej OC w (...) SA. - numer polisy (...).

(bezsporne)

Pierwszej pomocy na miejscu zdarzenia udzielił powodowi zespół karetki ratownictwa medycznego. Następnie powód został przewieziony na Izbę Przyjęć (...) Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w P., gdzie u powoda wykonano szereg badań specjalistycznych.

Na skutek wypadku powód doznał wieloodłamowego złamania dalszej części strzałki lewej ze skróceniem odłamów kostnych, wieloodłamowego złamania części bliższej trzonu strzałki prawej, urazu klatki piersiowej, urazu odcinka l/ s kręgosłupa oraz otarć.

U powoda zastosowano leczenie zachowawcze, unieruchomiono kończynę dolną lewą w szynie stopowo – udowej, a na kończynę prawą zalecono ortezę.

Z uwagi na brak konieczności hospitalizacji powód tego samego dnia został wypisany do domu z zaleceniem zimnych okładów na bolące miejsca, leczenia przeciwbólowego oraz przeciwzakrzepowego (preparat C.).

Z uwagi na odniesione w wypadku złamania powód kontynuował leczenie w (...) Szpitala im. (...) w P., na które miał organizowany przewóz specjalistyczną karetkę przez lekarza rodzinnego.

Podczas wizyty w dniu 11 września 2020 r. utrzymano zastosowane unieruchomienie, podczas kolejnej wizyty w dniu 25 września 2020 r. skrócono gips na kończynie lewej na podudziowy oraz stwierdzono bolesność uciskową głowy strzałki, obrzęk i bolesność uciskową stawu skokowego prawego.

W dniu 9 października 2020 r. (po 6 tygodniach) powodowi zdjęto gips oraz zalecono chodzenie z miarkowanymi obciążeniami kończyn.

Powód cały czas pozostaje pod opieką (...).

(dowody: karta informacyjna -k.8-9, skierowanie do poradni ortopedycznej z dnia 28.08.2020 r.-k.10, dokumentacja medyczna od lekarza rodzinnego (...) s.c. w P., za okres od 21.08.2020 r. do 17.09.2020 r.-k.11-15, dokumentacja medyczna z (...) im. (...) w P. za okres od 11.09.2020 r. do 09.10.2020 r.-k.16-18)

Powód zakupił w dniu 31 sierpnia 2020 r. krzesło toaletowe za kwotę 185 zł oraz ortezę stawu kolanowego za kwotę 70 zł (całkowity koszt zakupu wynosił 700 zł, z czego NFZ dofinansował zakup kwota 630 zł).

(dowód: faktury – k. 27 – 28)

Po przebytych wypadku powód nie leczył się neurologicznie. Nie korzystał z pomocy psychiatry ani psychologa, nie był rehabilitowany, ale wykonywał w domu ćwiczenia zalecone w (...). Na zwolnieniu lekarskim z (...) przebywał do 16.02.2021 r. Po wyczerpaniu okresu zasiłkowego otrzymywał świadczenie rehabilitacyjne przez 6 miesięcy.

(bezsporne)

Pismem z dnia 14 września 2020 r. (doręczonym pozwanemu w dniu 18 września 2020 roku) powód zgłosił pozwanemu szkodę powstałą w związku z zdarzeniem z dnia 28.08.2020 r. Powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę, kwoty 4.515 zł tytułem odszkodowania (w tym kwoty 3.690 zł tytułem kosztów opieki, kwoty 185 zł tytułem kosztów zakupu krzesła toaletowego, kwoty 70 zł tytułem kosztów zakupu ortozy oraz kwoty 300 zł tytułem kosztów zakupu lekarstw) oraz kwoty po 2.000 zł miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby począwszy od dnia 1 października 2020 r. na przyszłość.

Szkoda została zarejestrowana za numerem (...)

(dowód: zgłoszenie szkody z dnia 14.09.2020 r.- k.19-21 potwierdzenie nadania –k.22 oraz doręczenia –k.23)

Decyzją z dnia 17.12.2020 r. pozwana przyznała i wypłaciła na rzecz powoda zaliczkę na poczet przyszłych świadczeń informując jednocześnie, że ostateczne stanowisko w zakresie zadośćuczynienia zostanie zajęte po otrzymaniu wyników badań lekarskich oraz po ustaleniu szczegółowych okoliczności zdarzenia i zakresu odpowiedzialności.

(dowód: decyzja pozwanego z dnia 17.12.2020 r.-k.46-47, pismo pozwanego z dnia 19.10.2020 roku –k. 24-25)

U powoda nastąpił długotrwały uszczerbek na zdrowiu pozostający w związku z wypadkiem z dnia 28.08.2020 r. w związku z następującymi urazami:

- złamaniem dalszej nasady strzałki lewej wg pozycji 162.a) – 7%,
- złamanie bliższej części strzałki prawej wg pozycji 159 -3%,

Ze strony kończyny górnej prawej i odcinka lędźwiowego nie stwierdzono odchyłań dynamicznych. Obecnie u powoda wydolność narządów ruchu jest dobra, bez ubytków i odchyłań w zakresie ruchów stawu skokowego lewego i innych odcinków narządu ruchu.

Przez okres 1,5 miesiąca z uwagi na pozostawanie w pozycji łączącej ewentualnie siedzącej powód potrzebował pomocy innych osób przez ok. 6 godzin na dobę. Po tym okresie przez 1,5 miesiąca potrzebował pomocy średnio ok. 3 godzin dziennie. Po tym okresie powód nie potrzebował pomocy .

Przez okres ok. półtora miesiąca tj. w okresie kiedy kończyna dolna lewa była odciążona i unieruchomiona w szynie gipsowej cierpienie powoda było znaczne. Po tym okresie przez okres do 1,5 miesiąca cierpienie były lekkie.

Rokowania na przyszłość są dla powoda pomyślne w tym sensie, że nie doszło do trwałego naruszenia sprawności i trwałego upośledzenia funkcji kończyn dolnych. U powoda nie należy spodziewać istotnego pogorszenia stanu sprawności. Obecnie powód chodzi sprawnie z pełną ruchomością bez odchyień przedmiotowych. Koszty leczenia powoda obejmowały między innymi zakup leków przeciwwzakrzepowych 30 szt. ok. 45 zł, leków przeciwozłonowych i przeciwbólowych - ok. 75 zł.

(dowód: opinia biegłego ortopedy R. E. –k. 97-100 wraz z opinią uzupełniającą –k. 137)

U powoda doszło do zniekształceń powłok ciała będących wynikiem urazu doznanego w wypadku z dnia 28 sierpnia 2020 r. licznych otarć skóry, których następstwem są liczne, drobne blizny pourazowe powodujące trwałe, niewielkie oszpecenie powoda.

I tak: stały uszczerbek na zdrowiu będący wynikiem istniejących zniekształceń bliznowatych klatki piersiowej wynosi 1 % - punkt 56 - blizny powłok klatki piersiowej ograniczające ruchomość klatki piersiowej (10-30%). Orzeczone uszczerbek jest niższy niż dolna granica w Tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku, ponieważ opisane blizny nie powodują ograniczenia ruchomości klatki piersiowej a jedynie trwałe, niewielkie oszpecenie powoda, co zostało wzięte pod uwagę przy ocenie uszczerbku.

Stały uszczerbek na zdrowiu będący wynikiem istniejących zniekształceń bliznowatych przedramienia wynosi 1% -19 (per analogiam punkt 19A uszkodzenie powłok twarzy blizny i ubytki oszpecenie bez zaburzeń funkcji 1-10%).

Ponieważ przedramię nie jest tak mocno eksponowaną częścią ciała jak twarz, orzekany na podstawie punktu 19A uszczerbek w innych okolicach ciała jest odpowiednio niższy.

Stały uszczerbek na zdrowiu będący wynikiem istniejących zniekształceń bliznowatych obu podudzi wynosi 2% (P-1% L-1%)- punkt 160 - uszkodzenie tkanek miękkich podudzia.

Ocena co do wysokości uszczerbku (we wszystkich lokalizacjach) dokonana została także przez analogię do punktu 19A (1-10%) załącznika, jako jedyne zapisu rozporządzenia mówiącego literalnie o oszpeceniu twarzy spowodowanym bliznami. Ponieważ inne części ciała nie są tak mocno eksponowane jak twarz, dlatego orzeczone uszczerbek jest odpowiednio niższy niż to wynika z punktu 19A.

Suma stałego uszczerbku na zdrowiu wynikająca z oszpecenia spowodowanego bliznami pourazowymi z punktu widzenia chirurgii plastycznej wynosi 4%.

Dolegliwości bólowe wynikające z ogólnych potłuczeń i otarć skóry były u powoda umiarkowane przez około 10-14 dni. Istniejące u powoda blizny nie były i nie są przyczyną zgłaszanych dolegliwości.

Powód przez kilka tygodni stosował maść natłuszczającą w celu pielęgnacji blizn pourazowych. Szacunkowy koszt takiej 2-3 miesięcznej pielęgnacji to około 20 zł/miesiąc. Obecnie blizny są dojrzałe, nie wymagają ani leczenia ani specjalnej pielęgnacji, a co najwyżej ochrony przed słońcem w sezonie letnim. Szacunkowy koszt takiej fotoprotekcji z użyciem kremów z wysokim filtrem to około 50 zł / sezon.

Nie jest możliwe całkowite usunięcie istniejących u powoda blizn ani w drodze operacji plastycznej ani poprzez leczenie zachowawcze czy poprzez zabiegi z zakresu medycyny estetycznej.

Możliwości korekty (poprawy wyglądu blizn) są bardzo ograniczone. Praktycznie nie przyniosą one żadnej poprawy, ponieważ blizny są bardzo delikatne, powierzchowne, liniowe, położone w poziomie skóry. Są widoczne, ponieważ są trochę jaśniejsze od otaczającej zdrowej skóry. Z upływem czasu ich zabarwienie może zbliżyć się do skóry zdrowej, ponieważ otarcia były powierzchowne (nie doszło do uszkodzenia pełnej grubości skóry) oraz blizny nie były poddawane ekspozycji na promienie słoneczne.

(dowód: opinia biegłego chirurga plastyka T. Z. –k. 117-121)

W wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 28.08.2020 r. powód doznał obrażeń neurologicznych w postaci stłuczenia okolicy lędźwiowej kręgosłupa – pourazowego zespołu bólowego odcinka lędźwiowego, które skutkują długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu w wysokości 6 % ocenianym wg punktu 94 C tabeli wydanej przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 r. Możliwe jest, że powód przed wypadkiem z dnia 28.08.2020 r. nie odczuwał żadnych dolegliwości ze strony układu ruchu. Po zadziałaniu w wypadku komunikacyjnym dość silnego urazu na układ ruchu uaktywniły się bóle korzeniowe kręgosłupa lędźwiowo- krzyżowego. Na skutek wypadku zostały naciągnięte więzadła kręgosłupa i zmiany te zostały potwierdzone wykonanym w dniu 13.11.2020 r. badaniem MR kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego. Toczący się w kręgosłupie lędźwiowo-krzyżowym proces zwyrodnieniowy adekwatny jest do wieku powoda. Bez wątplenia powstanie wypukliny jądra miażdżystego na poziomie L5/S1 ma dwie przyczyny: - zwyrodnieniową i - pourazowe zmiany zwyrodnieniowe trzonów kręgowych prowadzące do nierówności powierzchni stawowych i mniejszego odżywienia i nawodnienia krążków międzykręgowych. Zadziałanie na kręgosłup nawet niewielkiej siły na skutek niezbyt niewielkiego urazu prowadzi do wypadania jądra miażdżystego w bok lub w tył i powstaje wówczas wypuklina jądra miażdżystego. W kręgosłupie zmienionym chorobowo, a konkretnie zwyrodnieniowo wystarczy zadziałanie mniejszych sił, aby powstały wypukliny jąder miażdżystych. Umieszczenie dyskopatii na poziomie L5/S1 wydaje się być charakterystyczne nie tylko dla procesów zwyrodnieniowych, ale również pourazowych ze względu na to, że zadziałanie sił mechanicznych na kręgosłup lędźwiowo-krzyżowy jest największe właśnie na tym poziomie. W praktyce klinicznej o wiele częściej można spotkać się z istnieniem wypuklin i przepuklin jąder miażdżystych na tyle pourazowym niż pourazowym złamaniem kostnych trzonów kręgow.

Cierpienia fizyczne powoda spowodowane urazem okolicy lędźwiowej przez okres 9 miesięcy było średnie. Przez pierwsze dwa miesiące po wypadku powód wymagał pomocy osób drugich. Przebywał wówczas w pozycji leżącej, nie chodził, nie mógł również samodzielnie wykonywać zabiegów higienicznych oraz takich czynności jak ubieranie się, robienie zakupów, gotowanie, sprzątanie. Wymiar tej opieki wynosił wówczas dwie godziny na dobę. Przez następne trzy miesiące wymiar opieki nad powodem sprawowany przez osoby drugie był w wymiarze jednej godziny na dobę. Po upływie pięciu miesięcy powód nie wymagał już pomocy osób drugich.

Powód wymaga leczenia sanatoryjnego oraz kinezyterapii i fizykoterapii. Wszystkie te formy rehabilitacji mogą być realizowane w ramach usług refundowanych przez NFZ. Miesięczny koszt takich usług ze środków prywatnych wynosi około 250 zł.

Bóle występujące w pourazowej rwie kulszowej mają u powoda charakter przewlekły.

Rokowania powoda na przyszłość są dobre i przewidują powrót do stanu zdrowia sprzed wypadku. W zakresie rehabilitacji medycznej nie ma odrębnego uszczerbku na zdrowiu. Leczenie usprawniające (rehabilitacja lecznicza) jest leczeniem uzupełniającym leczenie podstawowe w schorzeniach narządu ruchu, układu nerwowego, układu krążenia, układu oddechowego.

(dowód: częściowo opinia biegłego neurologa A. P. -k. 140-142 wraz z opiniami uzupełniającymi –k. 154-155, 184-185, opinia biegłej neurolog B. S. – k. 204-206)

Badanie przewodnictwa we włóknach ruchowych i czuciowych nerwów strzałkowego i piszczelowego lewego wykonane w dniu 16.02.2022 r. wskazało prawidłowe parametry przewodzenia. Osłabienie siły mięśniowej lewej kończyny dolnej u powoda nie ma charakteru neurogennego, tzn. nie jest spowodowane uszkodzeniem nerwów obwodowych, jest zaś następstwem urazu kostnego i mięśniowego.

(dowód: badanie przewodnictwa we włóknach ruchowych nerwów – k. 233, uzupełniająca opinia biegłej neurolog B. S. – k. 238)

W latach 2011-2015 koszt jednej godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie gminy P. wynosił: w latach 2011i 2012 -18,65 zł, w roku 2013 -18,38 zł, w roku 2014 -19,12 zł, w roku 2015 -19,42 zł, w roku 2016-20,25 zł.

(dowód: pismo Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie –k. 26)

Powód przez okres 6 miesięcy od wypadku przebywał na zasiłku chorobowym. Orzeczeniem z dnia 18 marca 2021 roku Lekarz Orzecznik ZUS uznał powoda za niedolnego do pracy. W związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy, przyznał świadczenie rehabilitacyjne na okres 4 miesięcy. Świadczenie rehabilitacyjne zostało przyznane w związku ze stanem narządu ruchu powoda.

(dowód: orzeczenie LO ZUS z dnia 18 marca 2021 roku –k. 101)

Powód ma 39 lat, z zawodu jest stolarzem. W dacie wypadku żona powoda była w 7 miesiącu ciąży. Ponieważ powód był osobą leżącą to żona zapewniała mu bieżącą opiekę, podawała posiłki, początkowo również karmiła, wykonywała toaletę. Po około półtora tygodnia po wypadku powód sam się mył w łóżku, był w stanie podciągnąć się do pozycji siedzącej. Żona powoda cierpiała na padaczkę i miała problemy z kręgosłupem szyjnym. Powód odczuwał dyskomfort z tego powodu, że to żona będąc w zaawansowanej ciąży opiekowała się nim.

(dowód: przesłuchanie powoda – k. 221 odwrót – 222 odwrót)

Odpis pozwu został doręczony stronie pozwanej w dniu 14 stycznia 2021 r.

(dowód: potwierdzenie odbioru – k. 40)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Okoliczności samego wypadku, rodzaj doznanych przez powoda obrażeń ciała i zaistnienie przesłanek odpowiedzialności deliktowej sprawcy wypadku (wynikające z art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 k.c.) za skutki tego zdarzenia ostatecznie nie budziły wątpliwości i nie były przedmiotem sporu między stronami. Strona pozwana początkowo kwestionowała swą odpowiedzialność, jednakże wobec skazania sprawcy wypadku prawomocnym wyrokiem karnym, którym Sąd był w niniejszej sprawie związany (art. 11 k.p.c.), odpowiedzialność strony pozwanej za sprawcę szkody nie budziła wątpliwości. Poza sporem było także, że pojazd, którego kierujący wyrządził szkodę był objęty zawartym u strony pozwanej ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, a co za tym idzie, że pozwany ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie doznanej przez powoda na podstawie art. 822 k.c. oraz art. 34. ust. 1 i art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (tekst jednolity- Dz. U. z 2013 r., poz. 392). Niesporne było również, że u powoda nastąpiło uszkodzenie ciała i rozstrój zdrowia, który uprawnia go do żądania od pozwanego Towarzystwa (...) zadośćuczynienia za doznaną krzywdę - w myśl art. 445 § 1 k.c. Strona pozwana również, mimo formalnie podniesionego zarzutu przyczynienia, nie sformułowała w tym zakresie żadnego zarzutu, ani nie zgłosiła żadnych wniosków dowodowych.

Kwestią sporną pozostawała wysokość dochodzonych pozwem roszczeń.

Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę – w myśl art. 445 §1 k.c. - zależy od uznania Sądu a zadośćuczynienie powinno być odpowiednie.

Ma ono rekompensować krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi i ich długotrwałość). Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień, ma charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego, a jednocześnie nie może być źródłem wzbogacenia.

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Sąd winien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności konkretnej sprawy mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, prognozę na

przyszłość, wiek poszkodowanego. W konkretnych sytuacjach musi to prowadzić do uogólnień wyrażających zakres doznanego przez poszkodowanego uszczerbku niemajątkowego.

Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego, który twierdził, iż wypłacona już na rzecz powoda kwota 3.000 zł jest adekwatna do doznanej przez powoda krzywdy, a żądanie dalszej kwoty z tego tytułu jest zbyt wygórowane. Rozmiar krzywdy i cierpień, jakich doznał powód wskutek wypadku zasługuje na zadośćuczynienie wyższe niż wypłacone dotychczas przez pozwanego. Należy zwrócić uwagę, iż sam wypadek, w którym poszkodowany doznaje urazu nie ze swej winy, jest zdarzeniem niosącym poczucie pokrzywdzenia i przeżyciem negatywnym, których całokształt składa się na pojęcie niematerialnej krzywdy kompensowanej zadośćuczynieniem.

Nie budziło wątpliwości, że zaistniałe zdarzenie było źródłem cierpień fizycznych powoda. Powód doznał złamania obu kończyn dolnych, co wiązało się z dolegliwościami fizycznymi.

Przedmiotowe zdarzenie w sposób diametralny zmieniło sposób funkcjonowania powoda, powód z osoby sprawnej fizycznie stał się osobą niepełnosprawną. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd miał na względzie, że w dacie wypadku powód miał 38 lat, był sprawnym i czynnym zawodowo mężczyzną oraz że w związku z wypadkiem był przez okres 1,5 miesiąca unieruchomiony w gipsie, a przez następne blisko dwa miesiące poruszał się o kulach, doznał długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Sąd uwzględnił również związane z chorobą cierpienia psychiczne powoda, tj. ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi oraz następstwami rozstroju zdrowia w postaci wyłączenia z normalnego życia, w tym aktywności zawodowej, dyskomfort spowodowany koniecznością korzystania z pomocy rodziny w dojazdach do placówek medycznych, poruszania się o kulach oraz fakt, że okres tej niepełnosprawności przypadł na koniec ciąży żony powoda i okres po urodzeniu się dziecka. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd uwzględnił, że powód doznał łącznie 20 - procentowego uszczerbku na zdrowiu, a podstawą powyższych ustaleń były opinie biegłych: ortopedy, chirurga plastycznego i dwóch neurologów. Wszystkie opinie były jasne, pełne i logiczne. Biorąc pod uwagę kryteria, wg których podlega ocenie opinia biegłego, to jest według kryteriów: poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, sposobu motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej wszystkie wydane w sprawie opinie zostały uznane za miarodajny dowód. W świetle zgodnych opinii biegłych neurologów ostatecznie strona pozwana nie kwestionowała, że następstwem wypadku u powoda był pourazowy zespół bólowy odcinka lędźwiowego. Wysokość uszczerbku z tego tytułu została ustalona na podstawie opinii biegłej neurolog B. S. na 6 procent jako, że biegła ta jako ostatnio wydawała opinię, a co za tym idzie opinia ta była w zakresie ustalenia uszczerbku na zdrowiu z tego tytułu najbardziej aktualna.

Niezależnie od tego wskazać należy, że procentowy rozmiar uszkodzeń ciała jest tylko jednym z kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia i nie determinuje tej kwoty bez uwzględnienia innych okoliczności, jest to tylko pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego odszkodowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005 r., I PK 47/05, Monitor Prawa Pracy 2006/4/208).

Rozmiar krzywdy, której doznał powód, czas trwania i intensywność cierpień zarówno fizycznych i psychicznych prowadzą do przekonania, że odpowiednią kwotą tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę przy uwzględnieniu już wypłaconej powodowi kwoty 3.000 zł jest dochodzona pozwem suma 72.000 zł. Kwota ta z jednej strony będzie odczuwalna dla pokrzywdzonego i będzie stanowić rekompensatę za doznane cierpienia psychiczne, a zatem uwzględnia kompensacyjny charakter zadośćuczynienia, z drugiej strony jest umiarkowana i nie będzie prowadziła do nieuzasadnionego wzbogacenia powoda mając na uwadze aktualny poziom życia społeczeństwa.

W przypadku szkody polegającej na uszkodzeniu ciała lub wywołania rozstroju zdrowia szczegółowe uregulowanie w zakresie przesłanek odpowiedzialności sprawcy z tytułu odszkodowania zawierają przepisy art. 444 oraz 361 § 2 k.c.

Jeśli chodzi o wysokość odszkodowania, to w świetle art. 444 § 1 k.c. obejmuje ono wszystkie wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeśli są konieczne i celowe.

Naprawienie szkody obejmuje w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne, protezy, kule, wózek inwalidzki itp.), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia oraz inne dodatkowe koszty związane z doznanym uszczerbkiem (np. przejazdów, wyżywienia). Zwiększenie się potrzeb poszkodowanego stanowi szkodę przyszłą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie np. konieczność stałych zabiegów, rehabilitacji, specjalnego odżywiania. Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwa czynu niedozwolonego (por. wyrok SN z 11 marca 1976 r., IV CR 50/76, OSNCP 1977, nr 1, poz. 11). Prawo poszkodowanego w wypadku przy pracy do ekwiwalentu z tytułu zwiększonych potrzeb, polegających na korzystaniu z opieki osoby trzeciej, nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie kwoty na koszty opieki. Okoliczność zaś, że opiekę nad poszkodowanym sprawowali jego domownicy, nie pozbawia go prawa żądania zwiększonej z tego tytułu renty uzupełniającej opartej na art. 161 k.z. (obecnie art. 444 § 2 k.c. –por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 marca 1969 r. I PR 28/69, OSNCP 1969, nr 12, poz. 229).

Powód dochodził z tytułu odszkodowania kwoty 11.715 zł. Na kwotę tę składały się:

- 11.160 zł z tytułu zwrotu kosztów opieki,
- 185 zł za zakup krzesła toaletowego,
- 70 zł – wydatek na ortezę,
- 300 zł z tytułu zwiększonych wydatków poniesionych na zakup leków przeciwbólowych i przeciwzkrzepowych.

W toku postępowania własnymi zeznaniami i dowodem z opinii biegłych powód udowodnił, że na skutek wypadku zwiększyły się jego potrzeby w związku z koniecznością korzystania z pomocy osób trzecich. Niezbędną opiekę świadczyli mu żona oraz rodzice. Opieka obejmowała zwykle czynności pielęgnacyjne i z zakresu obsługi. Wymiar czasowy tej opieki Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłego ortopedy w następujący sposób:

- przez pierwsze 45 dni na 6 godzin na dobę w kwocie 15 zł za 1 godzinę – czyli 4.050 zł,
- przez kolejne 45 dni na 3 godziny, czyli 2.025 zł – łącznie 6.075 zł.

Biorąc pod uwagę, że opiekę nad powodem sprawowali członkowie rodziny Sąd ustalił wartość 1 godziny opieki na kwotę 15 zł.

Kwota dochodzona z tytułu wydatków na zakup krzesła toaletowego i ortezy została udowodniona w całości złożonymi do akt sprawy fakturami (k. 27 i 28), zaś odszkodowanie za zakup leków Sąd uwzględnił na podstawie art. 322 k.p.c. uznając, że koszty te, jako że są trudne do ścisłego udowodnienia, mogą być uznane za zasadne w oparciu o okoliczności, na jakie powoływał się powód. W pozostałym zakresie roszczenie o odszkodowanie jako nieudowodnione i zawyżone zostało oddalone.

Brak było podstaw do uwzględnienia roszczenia o rentę za zwiększone potrzeby (art. 444 § 2 k.c.), bowiem przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie wykazało, by powód wymagał opieki, farmakologii czy też ponoszenia kosztów rehabilitacji. Wprawdzie z uwagi na utrzymujące się dolegliwości bólowe kręgosłupa lędźwiowo - krzyżowego oraz dysfunkcję lewej kończyny dolnej powód wymaga leczenia usprawniającego - ambulatoryjnych zabiegów fizykoterapii i kinezyterapii, lecz leczenie takie może odbywać się ramach bezpłatnych świadczeń z NFZ. Powód nigdy nie korzystał w tym zakresie z prywatnych zabiegów.

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz przy uwzględnieniu zasady, iż świadczenia odszkodowawcze zakładu ubezpieczeń są

terminowe. Zakład nie pozostaje jednak w opóźnieniu co do kwot nie objętych „jego decyzją”, jeżeli poszkodowany po jej otrzymaniu lub wcześniej nie określił kwotowo swego roszczenia (por. wyrok SN z 6 lipca 1999 r., III CKN 315/98 OSNC 2000/2/31/52).

Od kwot zasądzonych tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania w kwocie 4.515 zł odsetki zostały zasądzone zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 18 października 2020 r. Skoro bowiem żądania te zostały zgłoszone stronie pozwanej w dniu 18 września 2020 r., strona pozwana przy uwzględnieniu 30 –dniowego terminu z art. 14 ust.1 ustawy pozostawała w opóźnieniu, co uzasadniało zasądzenie odsetek zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 18 października 2020 r. Zaś od kwoty 2.115 zł odsetki zostały zasądzone od dnia 15 stycznia 2021 r. , to jest od dnia następnego po doręczeniu stronie pozwanej odpisu pozwu, bowiem pozew zawierał większe żądanie odszkodowawcze niż to, które zostało zgłoszone w postępowaniu likwidacyjnym.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił przepis art. 100 zd. 1 k.p.c.

Z porównania kwoty dochodzonej pozwem (92.115 zł) z kwotą zasądzoną (78.630 zł) wynika, że powód wygrał sprawę w 85 %.

Koszty procesu po stronie powoda wyniosły 5.417 zł, zaś po stronie pozwanej – 6.417 zł (łącznie 11.834 zł) i obejmowały po obu stronach koszty zastępstwa procesowego i wydatek na opłatę skarbową od pełnomocnictwa, a po stronie pozwanego dodatkowo wydatek na opinie biegłego w kwocie 1.000 zł.

Stronę pozwaną z tytułu zwrotu kosztów procesu obciąża kwota 3.642 zł (11.834 zł x 85 % - 6.417 zł).

Podstawę rozstrzygnięcia o pobraniu nieuiszczonych kosztów sądowych - opłaty sądowej, od uiszczenia której powód został zwolniony i wydatków poniesionych tymczasowo z rachunku Skarbu Państwa w kwocie 1.517,26 zł (por. postanowienia: – k. 163, 189, 228, 246) stanowiły przepisy art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 755 ze zm.) w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c.

Powoda obciążała z tytułu zwrotu wydatków kwota 227,59 zł (1.517,26 zł x 15 %). Stosownie do art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd odstąpił od obciążenia powoda częścią nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu, mając na uwadze odszkodowawczy charakter dochodzonych roszczenia oraz okoliczność, iż ustalenie należnego powodowi zadośćuczynienia zależało od oceny Sądu.

Sąd nakazał pobrać od strony pozwanej kwotę 3.958 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa (4.656 zł x 85 %) i kwotę 1.289,67 zł (1.517,26 zł x 15 %) z tytułu wydatków związanych z wydaniem opinii – łącznie 5.247,67 zł.

Sędzia Ewa Tomczyk

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.

31.03.2022 r.